

CLOSE UP

I Politiken 18/9 har *Henrik Stangerup* – tilsyneladende efter en Italienstur – gjort sig til talsmand for en import af italienske westerns: „Lad os få dem hjem at kigge på!“ Den meget udlandsfarende Stangerup kan naturligvis ikke vide, at vi allerede har haft lejlighed til at kigge på 3–4 af disse bastardprodukter i vore hjemlige filmtempler, og at man ikke ligefrem har følt sig fristet til at lade de resterende værker i genren erstatte for eksempel *Fords* „Three Godfathers“ og *Nicholas Rays* „Wind Across The Everglades“ på ens liste over westerns, der trist nok er gået vores dør forbi. Stangerup er selvfølgelig ikke blind for, at disse spaghetti-westerns er fidus-film, men han finder det væsentligt, at de „som folkelig underholdning ligger (...) langt over, hvad vi laver herhjemme“ – hvilket dog næppe er nok til at gøre dem importberettigede. Man kan kun anbefale, at nydelser af disse spaghetti-westerns forbeholdes hjemlandet, og at de eventuelt pålægges en speciel fødevarer-told, hvis yderligere eksport-fremstød forsøges.

Pim.

Filmrådet er i denne tid ved at gennemse sidste sæsons danske filmproduktion med præmiering for øje (præmiering af filmene, ikke af medlemmerne, som ellers nok kunne fortjene en lille opmuntring under denne vandring). Man har derfor samlet disse films programmer i en ringbog, der fremtræder som et af de allermost deprimerende kataloger, som nogen sinde er blevet samlet. Her er 19 film præsenteret ved en samling billedbøger af en gennemgående så fantasiløs og tarvelig smag, at man under gennembladningen bliver klar over, at problemet dansk films kvalitetsforbedring er et problem, der *også* handler om at frigøre dansk film fra et reklamemæssigt bundniveau, som først springer virkelig i øjnene, når synderne samles i ét katalog.

Der er vel undtagelser. Programmerne til „Naboerne“ og „Sult“ er udarbejdet med omtanke og fantasi og er begge nyttige for den, der har set filmen, og som ved programmets hjælp vil genkalde sig den, en programfunktion, der er langt væsentligere, end de fleste programredaktører synes at have observeret. Men trækker vi disse to fra samt en lukkede-lig tryksag om „Norden i flammer“, den tæller ligesom ikke med, så sidder vi tilbage med 16 programmer, der hver på sin vis stemmer sin-

det til almindelig afsky. Enkelte er ubegribeligt stygge („Næsbygårds arving“), andre dyrker en lyserød billedkvalitet, der er særdeles kvalmende, atter andre er præget af lidt for stor begejstring for en tegner, som dansk film ikke har kunnet leve uden i mange, mange år, og endelig er resten kedelige og gennemført efter en regel for filmprogrammer, som forlængst burde have været ophævet.

Der er vist ikke mere at sige om dette spørgsmål. „Kosmorama“ fik ikke meget ud af sin kampagne for at hæve den danske filmplakats kvalitet, og vi agter ikke at kaste os ud i anstrengelser til programmets forbedring; vi kan kun fraråde køb. Og glæde os over, at der dog var et par programmer, som var kønne at se på og nyttige at bruge.

Det omtalte katalog kan også give anledning til en statistisk undersøgelse af dansk film i dag og til funderinger over disse undersøgelser. 18 film af 16 instruktører – man standser brat. Så mange mennesker på så mange film, hvoraf en ganske betydelig del synes gjort af en og samme person. J. S.

Det skal siges igen: „B.T.“ skader filmforståelsen og den kunstneriske films vilkår i Danmark. Det sker via *Henning O'Strit*, *Erik Neergaard Jacobsen* og *Per Arboe Rasmussen* – er det mon for resten ikke én og samme mand, der med pseudonymer forsøger at fordele uvidenhedens tunge ansvar?

Efter disse anmelderes „hvad skulle vi dog med den“-metode ligger nu en række af filmens mestre på rette plads i kliché-skufferne: Orson (frem fra nådig glemsel) Welles, Abraham (bundrekord, makværk) Polonsky, Vincente (talentløs) Minnelli, John (en fornærmelse mod alle over 14 år) Ford, Ernst (hø og hakkelse) Lubitsch, Jean Vigo, Luchino Visconti, Kon Ichikawa, Kenji Mizoguchi, Akira Kurosawa, Preston Sturges, Jacques Becker, Andrzej Munk, Marx Brothers etc. – you name 'em, they'll kill 'em.

En har dog fundet nåde, én har iscenesat en film, der næsten var lige så god som en bog: *Guy Hamilton*. Vi husker alle hans mesterlige „En mand jages“?

Det kan, som tidligere fremhævet, ikke nytte, at vi hviler på vor viden om, at de tre er notoriske ignoranter i hvert fald hvad film angår. Hvorfor lader „B.T.“ dem ikke anmelde

f. eks. TV-teatret? Er det for „fint“ et emne for dem? Savner de forudsætningerne? Hvilke forudsætninger har de da for at anmelde film?

„B.T.“ lægger vægt på at være et moderne dagblad. Hvad skal det da med en form for filmkritik, der var forældet i 1913? Hvordan er det, man behandler vort århundredes kunst- art? Hvordan er det, man behandler sine læsere; for man tror vel ikke, at man opfylder et behov med denne golde demonstration af halv- dannelselse? P. M.

Læserbrev

Kære Kosmorama,
Dine bekymringer i anledning af den nye filmskole er lige så typiske, som de er selvmodsigende.

Det virkelige talent vil altid bryde igennem, hvad- enten vi har skoler eller ej, skriver du. Men hvis du virkelig mener det, hvorfor så alle disse bekymringer for „akademisme“ og „selvspejlende unge“ og hvad ved jeg? Hvad skal vi i så fald med skoler og under- visningsanstalter i det hele taget? Altså, når de få, der er kaldede, altid finder en vej alligevel, og størstepar- ten af landets befolkning forbliver, hvad *Charles Wright Mills* kalder „oplyste analfabeter“?

Mon dog ikke det talent, der undgår at gå til grunde under færden gennem det jernhårde, kapitalistiske junglesamfund, også vil vise sig i stand til at afværge de anslag, det måtte udsættes for under en „ensretten- de“ og „statsdirigeret“ filmundervisning?

Det er sjældent, Kosmorama tillægger miljøets ind- flydelse en så kolossal betydning, som når talen falder på filmskoler. Lad mig derfor benytte den enestående lejlighed til at sige, at de elever, der har fundet op- tagelse på skolens første hold, for de flestes vedkom- mende kommer fra langt mindre beskyttede miljøer end vore kritikere og Filmmusets personale; de vil næppe komme til kort under en eventuel konkurrence om kend- skabet til „den omgivende virkelighed“.

De ved også, at der i Danmark ikke ville findes no- get betydningsfuldt filmmuseum eller noget filmtids- skrift overhovedet, uden den lovgivning og statsstøtte, som er resultatet af et langvarigt og slidsomt arbejde blandt en del af de jævntæn så foragtede mennesker, der „spilder“ deres tilværelse på noget så åndløs som politik. Og de er glade for, at al denne statsindblanding ikke har givet os et akademisk filmmuseum og et selv- spejlende filmtidskrift.

Filmskolens betydning står og falder med elevernes kvalitet. Det samme gælder filmkritikken. Statsstøtte eller ikke. Så enkelt er det.

John Ernst,

instruktøreløv ved Den danske Filmskole.

VED DE AT

De gratis kan låne bøger fra Museets bibliotek, som er offentligt tilgængeligt
rader over ca. 13.000 bind film litteratur
abonnerer på ca. 150 filmtidsskrifter fra hele verden
har en specialsamling på ca. 250 fjernsynsbøger . .

Udvalg af nyere bøger foruden de i dette nr. anmeldte, der er indgået i biblioteket:

Richard Dyer MacCann (Ed.): Film: A montage of theories (en antologi indeholdende en række betyde- lige filmtoretiske og -æstetiske artikler af bl. a. Ei- senstein, Pudovkin, Arnheim, Balázs, Bergman, Slav- ko Vorkapich, Grierson, Kracauer, Dreyer, Vander- beek, Truffaut m. fl.)

Ulrich Gregor (Udg.): Wie sie filmen (samling af 15 instruktør-interviews)

Eric Rhode: Tower of Babel (Essays om Jean Vigo, Bresson, Eisenstein, Humphrey Jennings, Fritz Lang, Rivette, Fellini, Resnais, Ophuls, Wajda, Satyajit Ray)

Sergei Jutkewitsch: Kontrapunkt der Regie
Joseph Mascelli: The five C's of cinematography (ca- mera angles, continuity, cutting, close-ups, composi- tion)

Raymond Fielding: The technique of special effects cinematography

Jacques Deslandes: Histoire comparée du cinéma, vol. 1
René Jeanne & Charles Ford: Histoire illustrée du ci- néma, vol. 1-2

Roger Manvell: New cinema in Europe

Roy Armes: French cinema since 1946, vol. 1

Lotte H. Eisner: L'Écran démoniaque (ny udg. af Lotte

Eisners berømte bog om ekspresjonismen i tysk film)

G. L. Rondi: Italian cinema today (billedværk)

Gertrude Jobs: Motion picture empire (om den ame- rikanske filmindustri historie)

Kalton C. Lahue: World of laughter. The motion pic- ture comedy short 1910-1930

Le western. Sources, Mythes, Auteurs, Acteurs, Filmo- graphies

Jean Renoir: Les cahiers du capitaine Georges (roman)

Theodore Huff: Intolerance. A shot-by-shot analysis

Robert Bolt: Doctor Zhivago. The screenplay

Pier Paolo Pasolini: Uccellacci e ucellini (manuskript)

H. Teshigahara: Woman in the dunes (manuskript)

Michael Chaplin: I couldn't smoke the grass on my fathers lawn

Gene Ringgold: The films of Bette Davis

Suzanne Budgen: Fellini

Brunello Rondi: Il cinema di Fellini

Iris Barry: D. W. Griffith (ny udg.)

Robert Grelier: Joris Ivens

Raymond Durgnat: The Marx Brothers

G. Ferrara: Francesco Rosi (it.)

FILMENE

En fransk klassiker

L'ATALANTE. Frankrig 1934. Prod.: J. L. Nounez-Gaumont. Instr.: Jean Vigo. Manus: Jean Vigo og Albert Riéra efter en roman af Jean Guinée. Klip: Louis Chavance. Foto: Boris Kaufmann og Louis Berger. Dek.: Francis Jourdain. Musik: Maurice Jaubert. Sang (Le Chaland qui passe): C. A. Bixio. Medv.:

Jean Dasté (Jean), Dita Parlo (Juliette), Mi- chel Simon (Père Jules), Louis Lefebvre (dren- gen), Gilles Margaritis (altmulighandleren). Dansk distrib.: Reprisetatret, Holte. Dansk premiere: 1.9.1966, Reprisetatret, Holte. Længde: 2250 m (81 min.).

Da *Jean Vigo* døde i 1934, i en alder af kun 29 år, efterlod han sig en lille produktion på to kortfilm og to spillefilm. „L'Atalante“ var